

ارزیابی شاخص‌های اجتماعی مسکن پایدار

(مورد پژوهی: مجتمع مسکونی 600 دستگاه مشهد)

الهام لشکری¹ و فاطمه ارجمندی²

تاریخ دریافت: 1401/12/11

تاریخ پذیرش: 1402/03/20

چکیده

مقدمه: مسکن به عنوان یکی از مهمترین کاربری‌های شهری که پاسخ‌گوی نیازهای اساسی شهروندان و تأمین‌کننده کیفیت زندگی، رفاه و آسایش آنها است همواره یکی از دغدغه‌های اصلی توسعه پایدار شهری بوده. اگرچه پایداری اجتماعی مسکن به نسبت پایداری زیست‌محیطی و اقتصادی آن متأخرتر است، اما امروزه به‌عنوان جزئی جدایی‌ناپذیر از فرآیند توسعه پایدار و مسکن پایدار به شمار می‌رود. پژوهش حاضر با هدف شناسایی شاخص‌های اجتماعی مسکن پایدار به شناسایی و ارزیابی این شاخص‌ها در مجتمع مسکونی 600 دستگاه مشهد پرداخته است. **روش تحقیق:** ابتدا با استفاده از 20 مصاحبه باز با ساکنان مجتمع و روش داده بنیاد شاخص‌ها (مشارکت، هویت، امنیت و رضایت و مطلوبیت محیطی) و زیرشاخص‌های اجتماعی مسکن پایدار معرفی و سپس با استفاده از 67 پرسشنامه بسته زیرشاخص‌های اجتماعی مسکن پایدار از نظر ساکنان مجتمع ارزیابی شد.

نتایج و بحث: نتایج به‌دست‌آمده نشان می‌دهد تمامی شاخص‌های اجتماعی مسکن پایدار در این مجتمع در حد متوسط رو به بالاست که نشانگر یک وضعیت نسبتاً قابل قبول است. شاخص هویت تحت تأثیر وضعیت مطلوب حس غرور و تعلق ساکنان به محل سکونت خود نسبت به دیگر شاخص‌ها از مطلوبیت بیشتری برخوردار و دارای رابطه مستقیم با دیگر شاخص‌هاست.

نتیجه‌گیری: با تقویت شاخص‌های پررنگ‌تر و انجام اقدامات اجرایی نظیر ارتقاء نظارت اجتماعی، افزایش همه‌شمولی فضاهای عمومی مجتمع، تأمین زیرساخت‌های تعامل اجتماعی، توسعه فعالیت‌های اجتماعی- فرهنگی، ظرفیت‌سازی برای مشارکت و مسئولیت‌پذیری اجتماعی و... می‌توان افزایش پایداری اجتماعی را در این مجتمع مسکونی تضمین نمود.

واژگان کلیدی: مسکن پایدار، شاخص‌های اجتماعی مسکن، روش داده‌بنیاد، مجتمع مسکونی 600 دستگاه، مشهد.

¹استاد یار شهرسازی، دانشکده عمران، معماری و شهرسازی، دانشگاه سجاد، مشهد، ایران. (نویسنده مسئول)، elham.lashkari@sadjad.ac.ir

²دانشجوی کارشناسی ارشد شهرسازی، دانشکده هنر و معماری، دانشگاه یزد، یزد، ایران.